

Když mě v dospělosti osud zavedl na filmovou školu do Písku, stála jsem u Otavy a myslela na utonulého osmnáctiletého Tibora Danihela, kterého přívrženci skinheads zahnali do řeky a bránili mu z ní vylézt. A na mladou mámu čtyř dětí, Helenu Biháriovou, kterou parta vrchlabských skinů zahнала do ledového rozvodněného Labe a nechala ji v něm utopit.

Ze schůzí z Prahy už máma se strejdou Pepou nejezdili nadšení. Celá tahle věc s neonacisty a zabitím vícera Romů jako by všem vzala dech. Snažíte se, chcete žít v souladu s ostatními, a ono to zkrátka nejde. Jste automaticky vinni.

Ale čím jsme se provinili?

„Ona nemůže za to, že se narodila jako cikánka!“

Takhle mě bránila kamarádka, když mě spolužák častoval nadávkami. Jako dítě jsem se bránit neuměla. V pubertě to byl osobní boj, protože jsem šla na internátní školu a partička „příznivců“ bydlela o patro níž. Takže jsem si to vynahradila po svém tím, že jsem přestoupila na školu v Mostě, kde jich bylo ještě mnohem víc. Ale školu navštěvovalo i hodně Romů a síly byly vyrovnané. V dospělosti jsem začala chodit na demonstrace a aktivně pomáhat pravdě. A to dělám dodnes, protože je to pořád potřeba.

Byla to doba velkých extrémů. Mé vzpomínky jsou poznamenané smrtí nevinných. Přesto dodnes pociťuji vděčnost, že jsem mohla být u zrodu zrovna téhle kapitoly dějin.

Vyšlo 16. 11. 2019 na serveru Romea, otiskujeme autorkou mírně přepracované.

Věra Horváthová Angel

Můj dlouholetý kamarád Angel je zajímavý člověk. Chcete vědět proč?

Nejen že je inteligentní, ale umí se i zasmát sám sobě – přitom je mucholapkou na komické historky. Tohle je pro mě měřítko fajn lidí, kterými se ráda obklopuju. Jednu z těch historek si dovolím vám vyprávět.

V devadesátých letech, když byl pubescent, se zdálo, že z Angela bude švihák a svou ladnou postavou bude zkrášlovat náš svět. Dnes však jeho tělo připomíná tak trochu sulc. Pracuje pro Evropskou komisi a jeho mohutná persona se pohybuje po ulicích Bruselu, ale vrací se i zpět za svou rodinou do Brna. Jak určitě všichni víte, v úřadech Evropské unie a dalších jejích orgánů se denně zasedá, pořádají se konference a volí se pro i proti.

A takhle Angel jednou ráno vstal s příjemnou náladou, oblékl si svůj nově zakoupený oblek v odstínu „Chtěl bych vypadat sexy a šik,“ tedy námořnické modři, nazul světle hnědé polobotky a u zrcadla si promnul mírně řidnoucí vlasové

soustředění na hlavě. Víc neuvádím, přijde mi to samozřejmé. O krémové košili a zlatých hodinkách ani není potřeba hovořit. V dnešní době je toto spojení časté.

No, a jak tak došel do úřadu, a po cestě si nemohl koupit kávu, protože si doma zapomněl peněženku, byl trochu nespůj. Což neměl rád. Často nám říká, že v úřadě nikdy nevíte, koho potkáte, a první dojem přeci jen člověk udělá jenom jednou.

V budově si našel místnost, kde se dnes mělo projednávat „České školství a zapojování rodin do vzdělávání“. Novátorské téma roku to nevyhraje, ale výsledek je důležitější.

V místnosti si pohledem okamžitě vyhledal pult s občerstvením a rychlým krokem k němu zamířil. Přitom potkával nové tváře, které s grácií zdravil.

Jak je všem jasné, dal si kávu.

Předseda diskuze vyzval všechny, ať se posadí k velkému kulatému stolu. Angel tedy dopil, a předsedající jako král Artuš počkal, až se všichni usadí, a začal: „Vážení kolegové, dámy a pánové, jsem velice rád, že vás mohu přivítat u dnešní debaty s názvem Inovace jaderné energetiky.“

Angelovi se zastavilo srdce.

Rytíři kulatého stolu byli všichni europoslanci zapálení do jaderné problematiky a postupně si brali slovo.

Angel seděl na opačném konci stolu než první řečník, a než si všichni europoslanci předali mikrofon a slovo, vypotil litry. Jeho nový oblek procházel zátěžovou zkouškou.

Angel vyprávěl: „Naproti mně seděl chlap, kterej to téma úplně žral, a když mluvil, tak živě gestikuloval a obracel se přímo na mě s tím, jak je ta nukleární politika špatná, a já prostě kýval a dělal, že mě to taky mrzí.“

A zase přišel konec a zase přišlo předání a před Angelem byl už jen jeden europoslanec.

Jeho oblek to už nezvládal, nohy se mu třásly, v duchu se zmítal mezi představami trapasu a možnostmi úniku. Taký přemýšlel, jestli by přece jen k tématu nemohl něco říct.

Ne, nemohl.

Zase konec, zase předání.

Pomóóó!

Vtom vešel do místnosti číšník. Konečně někdo další, kdo o Inovaci jaderné energetiky neměl ani tušení. Číšník přišel doplnit koutek s občerstvením.

Angel vycítil narušení atmosféry, což potřeboval. Chytil se toho a opět se nonšalantně zvedl a omluvil se s tím, že si musí odskočit.

Jak jednoduché.

Ale to se nestalo. Angelovi vypadla i anglická slova. Nic se nekonalo, vše zůstalo při starém.

Číšník odešel.

Místností prolétla věta „Děkuji za pozornost a velice rád předávám slovo svému kolegovi.“ Angelovi.

Naučený úsměv, ruka sama převzala mikrofon.

Najednou si Angel vzpomněl, že při příchodu sem si všiml, že v druhé místnosti je konference postižených.

Angel spustil. Začal něco koktat, k tomu přidal neovladatelnou gestikulaci a trochu slin v koutku.

Všichni se na sebe zděšeně podívali. Artuš vstal a s úctou se sklonil až k zemi. Omlouval se, jak jen mohl. Vstal, pomohl Angelovi ze židle a vyprovodil ho až před dveře do druhé místnosti.

Angel snad tenkrát usiloval o Oskara v kategorii Postižený roku.

Dveře se zavřely a Angel utíkal, jak jen mohl.

Podobných historek má Angel víc. Příště vám budu vyprávět, jak je možné, že umí perfektně hrát postiženého, a jak přišel ke svému jménu.